

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z przedmiotu-

Przyroda, klasa 4

1. Program nauczania:

„Odkrywam przyrodę”. Program nauczania klasy 4-6 szkoła podstawowa. Barbara Dziedzic, Nowa Era Sp. z o.o.

Wymagania na oceny uwzględniają zapisy podstawy programowej z 2026 r. (Dz.U. z 2026 poz. 378).

2. Wymagania na poszczególne oceny

Ocena celująca. Uczeń:

- omawia znaczenie zmysłów w poznawaniu przyrody
- potrafi planować i przeprowadzać doświadczenie oraz wyciągać wnioski
- potrafi wyjaśnić, czym się różni hipoteza od pytania badawczego
- wykonuje samodzielnie preparat mikroskopowy
- omawia wykorzystanie skał
- zakłada hodowlę rośliny
- wyjaśnia, do czego przydaje się wiedza o materii
- bada właściwości różnych próbek wody (stan skupienia, barwę, mętność, zapach) i prezentuje wyniki badań
- wyjaśnia, czym się różni parowanie od wrzenia
- omawia warunki atmosferyczne na podstawie mapy pogody
- bada wpływ światła na przebieg fotosyntezy, prowadzi kartę obserwacji i wyciąga wnioski
- wyjaśnia, jak współpracują ze sobą kości, stawy i mięśnie
- analizuje informacje zawarte na etykietach żywności (wartość energetyczna, zawartość cukrów, tłuszczu, białka, soli)
- opisuje skład krwi
- na podstawie różnych źródeł charakteryzuje strategie przetrwania zwierząt zimą (np. hibernację, migrację, gromadzenie zapasów) i zasady ich odpowiedzialnego dokarmiania
- korzysta z kluczy lub atlasów do rozpoznawania wybranych gatunków roślin, zwierząt i grzybów podczas zajęć terenowych
- opisuje znaczenie łąk kwietnych
- opisuje produkty wytwarzane z roślin uprawnych
- odczytuje z mapy nazwę rzeki płynącej przez miejscowość, w której mieszka
- prowadzi obserwacje mikroskopowe kropli wody (np. z jeziora, stawu)

Ocena bardzo dobra. Uczeń:

- opisuje zasady skutecznej nauki
- rozpoznaje symbole ostrzegawcze
- omawia budowę mikroskopu optycznego
- wyznacza kierunki geograficzne za pomocą Słońca
- porównuje krajobraz wsi i miasta
- podaje przykłady wypukłych, wklęsłych i płaskich form terenu
- podczas zajęć terenowych korzysta z kluczy lub atlasów do rozpoznawania wybranych gatunków roślin i zwierząt
- wymienia czynniki wpływające na zmianę stanu skupienia wody
- analizuje schemat obiegu wody w przyrodzie
- omawia zasady bezpiecznego zachowania podczas trwania burzy

- wymienia jednostki, w których podaje się wartości składników pogody
- omawia budowę komórkową organizmów
- omawia czynności życiowe organizmów
- omawia przebieg fotosyntezy
- wymienia przykłady łańcuchów pokarmowych
- wskazuje związek między poszczególnymi układami narządów
- omawia rolę składników pokarmowych w organizmie człowieka
- opisuje funkcje płuc
- omawia funkcje układu krwionośnego
- omawia funkcje układu moczowego
- omawia budowę układów rozrodczych kobiety i mężczyzny
- charakteryzuje warunki panujące w poszczególnych piętrach lasu
- omawia znaczenie łąk dla przyrody
- charakteryzuje pole jako środowisko życia
- charakteryzuje przystosowania w budowie roślin i zwierząt do życia w rzece
- charakteryzuje przystosowania roślin i zwierząt do życia w jeziorze (cechy budowy)

Ocena dobra. Uczeń:

- wyjaśnia, co utrudnia skupienie uwagi
- opisuje oznaki nadużywania Internetu
- wymienia różnice między obserwacją a doświadczeniem
- prowadzi obserwację według instrukcji
- posługuje się szkłem i sprzętem laboratoryjnym
- prowadzi samodzielnie obserwacje mikroskopowe,
- wyznacza główne kierunki geograficzne na widnokregu za pomocą kompasu
- rozpoznaje rodzaje krajobrazu na podstawie fotografii
- podaje przykłady skał litych, zwięzłych i luźnych
- omawia proces powstawania gleby
- prowadzi kartę obserwacji
- omawia budowę termometru
- podaje nazwy procesów, w których wyniku zmienia się stan skupienia
- wyjaśnia, czym jest ciśnienie atmosferyczne
- wyjaśnia, dlaczego ludzie obserwują pogodę
- identyfikuje organizmy jednokomórkowe i wielokomórkowe
- samodzielnie przygotowuje preparat mikroskopowy ze skórki cebuli
- omawia funkcje układu ruchu
- omawia drogę pokarmu przez układ pokarmowy
- wyjaśnia, na czym polega oddychanie jako wymiana gazowa
- omawia budowę układu krwionośnego
- omawia budowę układu moczowego
- charakteryzuje układ nerwowy
- opisuje etapy rozwoju człowieka w porządku chronologicznym
- charakteryzuje sposoby rozprzestrzeniania się drobnoustrojów chorobotwórczych i pasożytów
- omawia przystosowania organizmów do życia na lądzie (cechy budowy zewnętrznej i czynności życiowe)
- wyjaśnia, dlaczego nie należy dotykać ani spożywać nieznanych roślin i grzybów
- omawia znaczenie łąki dla człowieka
- omawia warunki życia na polu uprawnym
- omawia warunki życia w wodzie
- omawia elementy rzeki
- podaje nazwy typowych roślin i zwierząt żyjących w jeziorze w poszczególnych strefach

Ocena dostateczna. Uczeń:

- rozpoznaje w terenie elementy przyrody żywej i nieżytwej oraz obiekty stworzone przez ludzi
- wymienia zasady mądrego korzystania z Internetu
- przestrzega zasad bezpieczeństwa na lekcjach przyrody
- wyjaśnia, czym sę plan i mapa
- wyjaśnia, co to jest widnokręę
- podaje przykłady korzyści z uprawy roślin i hodowli zwierząt
- rozpoznaje ciała stałe, cieczy i gazy na podstawie rysunku pokazującego ułożenie drobiny
- odczytuje temperaturę w stopniach Celsjusza
- wyjaśnia, kiedy następuje skraplanie
- wymienia składniki pogody
- rozpoznaje przyrządy meteorologiczne i posługuje się nimi
- wymienia przystosowania roślin i zwierząt do zimy
- porządkuje poziomy organizacji życia - od komórki do zespołów organizmów
- określa, co powstaje w czasie fotosyntezy
- wyjaśnia, czym jest łańcuch pokarmowy
- charakteryzuje układ ruchu
- wymienia przykłady produktów, w których znajdują się składniki pokarmowe
- omawia budowę układu oddechowego
- wymienia narządy, z którymi współpracuje mózg
- wyjaśnia, jak zmienia się ciało dziewcząt i chłopców w okresie dojrzewania
- wymienia sposoby zakażenia drobnoustrojami chorobotwórczymi i pasożytami
- przedstawia cechy środowiska lądowego
- rozpoznaje i nazywa warstwy lasu
- rozpoznaje wybrane trujące rośliny i grzyby oraz jadowite zwierzęta występujące w lesie
- rozpoznaje wybrane organizmy wodne
- wskazuje na mapie elementy systemu rzecznoę
- opisuje warunki w poszczególnych strefach życia w jeziorze

Ocena dopuszczająca. Uczeń:

- wymienia elementy przyrody żywej i nieżytwej oraz wytwory działalności człowieka
- rozpoznaje dobre warunki do pracy na podstawie fotografii
- wyjaśnia, czym jest uzależnienie
- wymienia zmysły, dzięki którym można poznawać przyrodę
- wymienia przyrządy wykorzystywane podczas obserwacji przyrodniczych
- wymienia nazwy głównych i pośrednich kierunków geograficznych
- wymienia elementy krajobrazu miasta i wsi
- wymienia rodzaje form terenu: formy wypukłe, formy wklęsłe i formy płaskie
- wymienia składniki gleby
- wymienia rośliny i zwierzęta lądowe występujące w najbliższej okolicy
- wymienia nazwy stanów skupienia materii
- Podaje nazwy stanów skupienia wody
- rozpoznaje opady i osady atmosferyczne
- wymienia rodzaje chmur
- podaje nazwy przyrządów służących do pomiaru składników pogody
- podaje różnice między organizmem samożywnym a organizmem cudzożywnym
- dzieli zwierzęta ze względu na rodzaj zjadanego pokarmu i sposób zdobywania go
- wymienia układy narządów w organizmie człowieka
- wymienia podstawowe składniki pokarmowe
- wyjaśnia, jak należy dbać o układ oddechowy
- wymienia główne zadania krwi w ciele człowieka

- przedstawia rolę mózgu w organizmie człowieka
- rozpoznaje na rysunku narządy układu rozrodczego kobiety i mężczyzny
- wymienia drobnoustroje chorobotwórcze i pasożyty
- wymienia dwa główne typy środowisk na Ziemi
- wymienia rodzaje lasów
- rozpoznaje rośliny i zwierzęta łąkowe na podstawie fotografii
- rozpoznaje główne rośliny uprawiane w Polsce
- dzieli wody płynące na ciek naturalne i sztuczne
- wymienia strefy życia w jeziorze